

Lucian Zeev HERŞCOVICI

LAG BAOMER, MERON, RABI ŞIMON BAR YOCHAI

Din seara de ajun a celei de a doua zi de Pesach începe numărătoria de Omer. Ea continuă 49 de zile, precedând sărbătoarea de Şavuot, care este a cincizecea zi. Numărătoria de Omer era legată de aducerea primelor roade la Templul de la Ierusalim și de calculul secerişului. Ulterior, după distrugerea celui de al doilea Templu, ea devenit o perioadă de doliu, în amintirea celor 24.000 de învățăcei ai lui Rabi Akiva, îndrumați de el să se alăture armatei lui Şimon bar Kochba. Ei au murit într-o epidemie pentru că nu se respectau reciproc, în

primele 32 de zile ale numărătorii. La început nu ştiau cauza: atunci când au aflat-o, a încetat epidemia. Era cea de 33-a zi a numărătorii (LaG BaOmer). În această zi, doliul a încetat.

Mai târziu, ziua de LaG BaOmer a căpătat un sens cabalistic. Conform tradiției, în această zi a murit Rabi Şimon bar Yochai, un învățat tannait important, elev al lui Rabi Akiva, unul dintre conducătorii luptei anti-romane. Era în perioada împăratului Hadrianus, în secolul al doilea al erei noastre. Despre Rabi Şimon bar Yochai, cunoscător profund al misticii iudaice, s-au țesut câteva legende. Se știe că el, împreună cu fiul său Eleazar, s-au ascuns într-o peșteră pentru a nu fi prinși de autoritățile romane, care îi condamnaseră la moarte. Ei au stat ascunși în acea peșteră timp de 11 ani, minunea fiind că nu au putut fi descoperiți. Altă legendă este că Rabi Şimon bar Yochai, care a murit în ziua de LaG BaOmer, s-a sacrificat pentru a opri epidemia care începuse: prin moartea lui, a oprit epidemia. Dar pentru că era cunoscător al Învățăturii Secrete (îi este atribuită compunerea Zoharului, în mod legendar) și trebuia s-o transmită învățăceilor săi, iar ultima sa zi din viață, în care urma să moară, era prea scurtă pentru aceasta, Dumnezeu a prelungit-o, amânând apusul soarelui. O legendă asemănătoare a apărut mult mai târziu, în comunitatea sefardă-spaniolă din România, după moartea rabinului sefard Eliezer ben Yițchak Pappo (1785-1828), considerat un "țadik", născut la Sarajevo, care a fost rabin la București (1819) și la Silistra (1820-1828). În acest oraș a fost o epidemie de holeră, iar rabinul Pappo s-a sacrificat, a murit în epidemie, iar aceasta a încetat datorită sacrificiului său. Apropo, la mormântul lui au loc pelerinaje până astăzi, la fel ca și la mormântul lui Rabi Şimon Bar Yochai.

Rabi Şimon bar Yochai este înmormântat la Meron, în nordul Israelului, iar în ziua de LaG BaOmer, când are loc comemorarea lui, la mormântul lui se adună mulți evrei care vin să se roage și serbează înălțarea sufletului lui cu încă o treaptă. Se pare că acest obicei a

apărut în secolul al 16-lea; el continuă până astăzi. În legătură cu această serbare ("hilula") au apărut multe descrieri. Unele pot fi găsite în cartea "Sefer Hamoadim". De asemenea, au apărut cântece, ode în onoarea lui Rabi Șimon bar Yochai care sunt cântate în cadrul acestei "Hilula". Unul dintre ele, intitulat "Bar Yochai", se referă la profunzimea cunoașterii misticiei iudaice de către acest învățat. Cântecele are 10 strofe, cântate de un solist, și un refren, cântat de cor. Refrenul deschide cântecele și este adăugat după fiecare strofă. Strofele au câte 4 versuri, rima fiind între primele 3 versuri, ultimul rimând cu ultimul din celelalte strofe. Este o metrică orientală, de influență arabă. Cântecele, în limba ebraică, provine din folclorul evreilor sefarzi orientali. Am hotărât să-l traduc în limba română, deși nu sunt poet. Nu am putut reproduce nici metrica, nici versificația de 3 plus 1. Am încercat versificarea sub formă de rimă împerecheată, câte două versuri. Refrenul, de două versuri, l-am pus numai la început.

BAR YOCHAI

(Traducere versificată de: Lucian-Zeev Herșcovici)

Bar Yochai, ai fost uns cu uleiul bucuriei, sfânt,
Ești mai fericit decât semenii tăi pe pământ.

Bar Yochai, uleiul turnat pe tine e plin de sfințenie pură,
Turnat după a sfințeniei măsură,
Ai purtat a coroanei regale sfântă floare,
Care în strălucire veni pe capul tău să-l înfășoare.

Bar Yochai, pe un loc bun te-ai așezat,
În ziua în care ai încercat, în care ai scăpat,
Adăpostit în peștera din stânci, în care,
Ai câștigat și măreție, și onoare.

Bar Yochai, salcâmi înfloriți se înalță tot mereu,
Ei învață Cartea Sfântă a lui Dumnezeu,
Lumină minunată, lumina care arde, ca un foc,
Ei ți-au cerut ca să-i înveți în acest loc.

Bar Yochai, tu și în livada cu meri buni,
Te-ai înălțat parfumuri să aduni,
Secretul Torei în mirositoare flori,
"Să facem omul" s-a spus pentru tine, până mori.

Bar Yochai, ai fost încins cu a vitejiei curea,
Și în războiul focului credinței ai pornit la lupta ta,
Și sabia ai scos-o din a ei teacă,
Ai întins-o împotriva persecutorilor, lume seacă.

Bar Yochai, tu ai ajuns la locul pietrelor de marmoră, de rubin,
La chipul leului bătrân, de măreție plin,
La vârful coloanelor din Templu și la stele,
Ai privit totul, și cine te-a privit dintre ele.

Bar Yochai, în Sfânta Sfintelor,
Linia care face trecerea lunilor,
Șapte Șabat-uri, secrete a cincizeci, de anvergură,

Ai legat litera "șin" cu a ta legătură.

Bar Yochai, litera "yod" a vechii învățături,
În cinstea ei tu ai privit spre interior, cu ale ei guri,
Trecut-ai prin trezecișidouă de poteci până la începutul cel de dar,
La îngerul care unge strălucirea generației ajuns-ai așadar.

Bar Yochai, sus se înalță o lumină minunată,
Ai văzut-o multă, toată,
Taină care nu poate fi citită,
Ai înțeles că de ochi nu poate fi privită.

Bar Yochai, fericită este mama care te-a născut,
Ferițiți învățaceii tăi pe care i-ai crescut,
Și fericiți sunt cei care cunosc învățatele de tine secrete,
Și sunt împodobiți cu pietre prețioase fără pete.

Lucian-Zeev Herșcovici

<https://baabel.ro>

Ierusalim, mai 2018